

Anf. 44 VASILIKI TSOUPLAKI (V): Fru talman! Att på några få minuter prata om betydelsen av ett starkt civilsamhälle låter sig inte göras så enkelt. Det beror främst på att själva begreppet rymmer en sådan bredd av organisationsformer, verksamheter, livsåskådningar, viljor och syften, men det beror också på att civilsamhället betyder så många olika saker för alla de miljoner invånare som på ett eller annat sätt är involverade. Det handlar om glädje, gemenskap, delade sorger, kamp, trygghet, andrum och inspiration. För Vänsterpartiet är det självklart att vi ska ha goda villkor för civilsamhället att verka. Det är en central demokratifråga att vi har ett vitalt föreningsliv och att människor har möjlighet att organisera sig kring gemensamma intressen. Det är genom våra breda folkrörelser som tidigare generationer har förändrat samhället. Många av dessa organisationer spelar en viktig roll även i dag, men många nya former av organisationer har också växt fram. Det är viktigt att vi från politiskt håll hänger med, att våra regelverk anpassas och att dialogen är god mellan det offentliga och civilsamhället. Därför tycker jag att det är glädjande att läsa regeringens skrivelse som vi har på bordet i dag, En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället. I den kan vi läsa att många steg har tagits under den senaste mandatperioden för att förbättra villkoren för civilsamhället. Till exempel har det införts tydligare rutiner för dialog, och insatser har gjorts för att sprida kunskap om civilsamhällets särart inom myndigheterna, vilket är väldigt viktigt. Man har också tittat på regelförenklingar, och det har gjorts ett arbete med regelverk kring bidrag, för att nämna några delar så här inledningsvis. I skrivelsen nämns också att den nya myndigheten Delegationen mot segregation har i uppgift att främja civilsamhällets långsiktiga arbete för att minska och motverka segregation. Det ska bli mycket intressant att följa de insatser som myndigheten stöttar och se vilka slutsatser som kan dras av detta arbete framöver.

Vänsterpartiet har genom sitt budgetsamarbete med regeringen också bidragit till att de ekonomiska förutsättningarna blivit bättre för föreningslivet. Till exempel har idrottsföreningarna har fått ett rejält lyft, vilket har varit väldigt glädjande, och folkbildningen likaså. En annan viktig del har varit det ökade stödet till föreningslokaler om 20 miljoner per år. Att ha en plats att mötas på är ofta grundläggande för att en förening ska kunna bedriva sin verksamhet.

Fru talman! I går hade jag förmånen att vara med på Studieförbundens konferens Folk och bildning. Där fick jag chansen att lyssna på en forskare, Eric Klinenberg, som talade om vikten av mötesplatser, om att det är där social sammanhållning kan uppstå och om hur viktigt det är med social infrastruktur för att kunna jobba mot ojämlikhet och polarisering i samhället. Civilsamhällets förmåga att skapa dessa möten blir därmed också en viktig pusselbit i skapandet av en demokratisk stat med hög tillit mellan medborgarna och en känsla av samhörighet. I en demokrati som fungerar väl är föreningarna också röstbärare. De samlar erfarenheter och åsikter från sina medlemmar och kan med samlad styrka ge sig in i det politiska samtalet. Detta är väldigt viktigt. De kan fungera som opinionsbildare och trycka på den politiska makten. Jag tror att det är viktigt att vi ser till att hålla en rågång mellan de två sfärerna. Så fort bidragen blir alltför styrande och civilsamhället reduceras till en utförare av kommunala, regionala eller statliga uppdrag riskerar vi att hämma dessa kritiska röster och rollen som opinionsbildare. Detta är en glidning som kan ske mycket sakta – knappt märkbart – men här behöver vi se upp. Jag är också oroad av tendenser hos många borgerliga företrädare. Jag har inte hört det i dag, men jag tycker att det genom åren har gått att höra att man vill lägga över ett alltför stort ansvar för välfärden på ideella krafter. Detta kan vara av ideologiska skäl eller av krassa ekonomiska skäl. Från Vänsterpartiet vill vi betona vikten av att kommuner, regioner och stat inte lämnar över det an-svar och de uppgifter som ligger inom ramen för en stark offentlig välfärd till frivilliga krafter. De ideella organisationerna bidrar med sin särskilda kompetens. Den är ett komplement till det offentligas men ska inte ta över dess uppgifter. Du ska inte behöva vara beroende av ideellas ork, tid eller kunskap när du till exempel behöver lämna en partner som slår dig eller när du behöver hjälp ut ur missbruk. Fru talman! Avslutningsvis vill jag upprepa att mycket bra har gjorts av regeringen, på egen hand och i samarbete med Vänsterpartiet, för att stärka civilsamhällets ställning och ekonomi under den senaste mandatperioden. Det återstår dock en hel del att göra, och vi beklagar att inte fler av de förslag som fanns med i utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle har kommit fram i propositioner under de år som gått. I denna del håller jag med Roland Utbult, som inledde, och jag delar hans engagemang för att få fram fler av dessa för-slag till riksdagens bord. Därför har vi i dag ett särskilt yttrande från Vänsterpartiet där vi betonar detta. Framöver kommer vi också att återkomma med motioner i dessa frågor. Jag yrkar bifall till utskottets förslag till beslut. (Applåder)

Anf. 45 ROLAND UTBULT (KD) replik: Fru talman! Tack, Vasiliki, för ditt anförande! Du gjorde det lite svårt för mig när du berömde mig på slutet; innan dess var jag lite taggad att gå upp. Men det finns sådant som är viktigare, och det är naturligt-vis att ta fram de grundläggande frågor somman

har. I ert särskilda yttrande står att ni hade hoppats att regeringen skulle återkomma med skarpa lagförslag rörande fler av förslagen i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle. Jag tyckte att det var intressant att läsa detta. Det är ju sant att regeringen har varit ganska loj – ministern Alice Bah Kuhnke har inte visat upp några särskilda resultat på detta område, kan man väl säga. Min enkla fråga är: På vilket sätt har ni i Vänsterpartiet, som ju har suttit lierade med regeringen för att få igenom era idéer, tryckt på regeringen när det gäller de frågor som ni tar upp i det särskilda yttrandet?

Anf. 46 VASILIKI TSOUPLAKI (V) replik: Fru talman! Jag tycker inte – och det är heller inte vad jag sa – att regeringen har varit loj. Jag tycker att mycket har gjorts och att det beskrivs ganska väl i denna skrivelse att man har gjort många saker. Det handlar dock mer om finjusteringar; man har tillsatt ut-redningar. Jag tycker att mycket är på rull. Just de skarpa lagförslagen har dock uteblivit, och det är detta jag har efterlyst. Det finns en hel del i denna utredning som hade kunnat leda fram till lagförslag. En del frågor har man hänskjutit till andra utredningar, så det kan ju vara så att det kommer saker framöver. Vi tycker att mer kunde ha gjorts. Det samarbete som vi har haft med regeringen har dock främst varit ett budgetsamarbete. I mitt anförande tog jag upp att stora satsningar har gjorts på civilsamhället i detta samarbete. Vi har fått stora satsningar på idrottslivet, och vi ser också att mycket pengar har gått in i folk-bildningen. Detta är stora och viktiga satsningar som vi har förhandlat fram. Med det sagt skulle jag naturligtvis vilja se ännu mer. Jag tror att vi kommer att återkomma till det i nästa debatt, som handlar om kultur i hela landet. Vi skulle vilja ha ännu större satsningar på civilsamhället, föreningslivet och kulturen för att vi ska kunna få en bra verksamhet i hela landet. Civilsamhället är ju en viktig del i detta arbete.

Anf. 47 ROLAND UTBULT (KD) replik: Fru talman! Tack, Vasiliki Tsouplaki, för ditt svar! Jag tror ändå att lyssnarna kan vara intresserade av vilka förslag du tänker på. Jag kan ge dig några exempel som jag själv tog upp i mitt anförande. Du kanske håller med om att man inte har gjort särskilt mycket av detta. Det rör kompetenshöjning bland kommunala och statliga tjänstemän och beslutsfattare när det gäller civilsamhällets särart. Det skulle behövas ytterligare insatser där. Ett annat krav som vi har ställt, som du kanske kan hålla med om, är att statliga myndigheter ska kartlägga vilka ekonomiska och andra konsekvenser det får för organisationer inom det civila samhället. Jag tror att lyssnarna är intresserade av om du håller med om detta eller om du vill lägga till några fler saker. Ni säger att ni skulle vilja att fler av förslagen togs upp av regeringen och gjordes någonting av. Det vore intressant att få veta vad ni tänker där.

Anf. 48 VASILIKI TSOUPLAKI (V) replik: Fru talman! Jag har noga läst Kristdemokraternas motion och tycker att det finns många intressanta spår i den. Men när jag läser de svar som har kommit på er motion kan jag hålla med om att många saker är på gång och att det kanske finns anledning att invänta en del i en kommande motion. Vi filar just nu på våra förslag i en motion under allmänna motionstiden. Där kommer vi att lyfta fram lite andra delar än de som du har lyft fram i din motion, Roland Utbult. Jag tror och hoppas att Kristdemokraterna kommer att kunna ställa upp på den motion som vi skriver. I motiveringen i Kristdemokraternas motion har ni en lite annorlunda ingång i frågan mot den som Vänsterpartiet har. Det är en del formuleringar som gör att jag inte riktigt kan ställa mig bakom yrkandena i dag. Men som sagt delar jag engagemanget och tror att vi delar synen att mer kan göras. Jag hoppas att ni kan kika noga på vår motion när den kommer framåt vårkanten.